

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város-
hárszal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 kr-ával
számítottatnak.

A kiegyezés a pénzügyi bizottságban.

Budapest, szeptember 21.

Az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokkal való közgazdasági kiegyezés tárgyában folyó évi ápril 20-án terjesztette a képviselőház elé a megfelelő törvényjavaslatokat a pénzügyi és kereskedelmi miniszter. Ugyanezeket a törvényjavaslatokat terjesztették az osztrák parlament elé is, de tudvalevőleg az osztrák parlamentet a nyelvviszály-okozta obstrukció miatt csakhamar berekesztették s ezzel a kiegyezési javaslatok Ausztriában lekerültek a parlament asztaláról.

A folyó hó 26-án újból megnyíló osztrák parlamenti ülészekben a kiegyezési javaslatokat újból előterjesztik, még pedig — mint tudjuk — változatlan formában s így a javaslatok alkotmányos tárgyalása Magyarországon lege artis megkezdődhetik. Tényleg, a mint ezt a pénzügyminiszter expozéjában említette is, a jövő hetekben valószínűleg meg is kezdheti a pénzügyi bizottság a kiegyezésre

vonatkozó javaslatok tárgyalását s ezzel egyuttal megkezdődik a kiegyezési kérdésnek parlamenti aktualitása.

Feltesszük, hogy a pénzügyi bizottság, feladatához hiven, a kiegyezési kérdés közgazdasági oldalára fogja a főszólyt fektetni. A pénzügyi bizottság tárgyalásai fogják csak megadni a kellő reliefet e kérdésnek, mert ki fogják domborítani annak eminenter közgazdasági jelentőségét, függetlenül azon politikai vonatkozásoktól, a melyekkel az ellenzék az objektív tárgyalást zavarni szeretné. Nagy szólyt helyezünk arra, hogy már a pénzügyi bizottságban minden felfogás kifejezésre jusson, ugy a kiegyezés mellett, mint ellene. De azt elvárjuk, hogy ugy azok, a kik pro-, mint azok, a kik kontra érvelnek, szigoruan a javaslatok tartalmát tartsák szemük előtt s azok előnyeit vagy hátrányait tárják elénk. Azt kell látnia majd az országnak, vajon az országra nézve a gazdasági kiegyezés vagy a gazdasági különválás kívánatosabb-e. Számokkal, adatokkal, a statisztikai kimutatásokból levont következtetésekkel és érvekkel vonuljanak fel ugy a közös mint

a külön vámterület hivi. Vivják meg nyilvánosan, tárgyilagosan, számításokkal és kalkulásokkal a harczt: hadd lássa az ország tisztán és világosan, mit várhat az egyik s mit a másik esetben.

Mert most már nem hangulatsinálásról, nem párttaktikáról, nem a sajtóban folytatott guerilla-harczról van szó. Fontos, életbevágó anyagi érdekek forognak kockán, a melyeket jelszavakkal és frázisokkal nem lehet elütni. Bizonyítani kell most!

Ha az ellenzéki képviselő a külön vámterületet tartja az ország érdekében valónak, fejtse ki részletesen: mi előnyöket várhat abból az ország.

Értessék meg velünk, hogy egyáltalában megvannak-e a nagyipar előfeltételei hazánkban s hogy az esetleg ideözönlő külföldi gyári munkások semmiféle szocialisztikus veszélyt nem hoznak hazánkra; mert az bizonyos, hogy a magyar mezei munkásokból máról-holnapra nem válik gyári munkás. Generációkon át kell ilyen munkásosztályt nevelni. S mi lesz időközben a mi mezőgazdasági munkásainkkal mezőgazdasági válság közepette?

TÁRCZA.

Gyász-émlébeszéd.

(Irtta s a debreczeni állami főreáliskolában 1898. szept. 20-án, Erzsébet királyné emlékére tartott gyászünnepeyen elmondotta: **dr. Kardos Albert.**)

Tekintetes Tanári Kar!

Nemes Tanuló Ifjuság!

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Tündérregék gyakran elvezetnek bennünket a fekete városba, népmesék sokszor eljuttatnak a gyász földjére. A fekete városban, a gyász földjén sötét posztó az utczákon, még sötétebb lobogók a házakon némán is hirdetik, hogy nagy szerencsétlenség történt, emberek arczán a bánatos fájdalom, asszonyok ajakán a hangos jajszó elárulják, hogy rettenetes csapás sújtotta a népet. — A tudakozó kérdésre keserűen szól a válasz: „Jaj, elragadta a legszebb királyleányt, a királyi család szemefényét, a népnek szive bálványát egy szörnyeteg sárkány.”

Ki hitte volna, hogy e régen, még gyermekkorunkban hallott mese most valóra váljék? — Ki hitte volna, hogy Magyarország városai, köztük a mi édes lakóhelyünk is, feketébb színt öltsenek, mint a regebeli fekete város, hogy Magyarország földje, a mi édes hazánk, mélyebb gyászba boruljon, mint a mesebeli gyászország.

De hogy ne öltöznénk a legsötétebb feketébe, hogy ne borulnánk a legmélyebb gyászba, mikor bennünket nagyobb szerencsétlenség ért, rettentőbb csapás sújtott, mint a minőt a legmerészebb képzelettel szőtt mesében találhatnánk. Hiszen nemcsak elragadta, hanem szétmerezangolta legkedvesebb királyasszonyunkat, a magyar királynak szemefényét, a magyar nemzetnek szivebálványát a legrutabb szörnyeteg: a lelki elvetemültség, a legremesebb sárkány: az emberi örület.

Ma tiz napja történt az a — még ma is majdnem hihetetlen — esemény, hogy egy romlott és romlottságában örült ember gyilkos törrel leszurta Erzsébet királynét, Magyarország imádott fejedelmasszonyát. — Egy erős fiatal férfi sújtott le egy védtelen öreg nőt, lesújtotta Svájcban, a szabadság hazájában, lesújtotta a genfi tó partján, a hol már a természet költői szépsége is nemesebb indulatokat gerjeszthetne az emberben; lesújtotta akkor, mikor halálos lelki sebtől vérző szivére keresett irt és enyhülést.

Borzalmas kép! Forduljunk el tőle iszonyattal, hogy kétség ne támadjon bennünk az ember isteni eredete felől, hogy lelkünkben meg ne rendüljön a hit a Gondviselés igazságossága iránt. — Ne kérdjük, hogy emberi testben miként költözhetett ekkora ördögi gonoszság, azt se kérdjük, hogy e pokoli fajzatnak — átkozott nevét ne vegyük ajkunkra —

miért esett a legnemesebb, a legjobb asszony, a legszeretettebb magyar királyné ártatlan áldozatául?

Ne kérdezzünk, ne kutassunk semmit. Sőt ne is zugolódjunk a Sors ellen, ne háborogjunk az Urnak kifürkészkeszhetetlen akarata ellen. A Gondviselés talán azért fosztott meg ily iszonyatosan rendkívüli módon Erzsébet királynétől, hogy százszor és ezerszer jobban érezzük, mi mindent veszítettünk el ő benne; az Isten, a mindig igazságos és jóságos Isten talán azért engedte a halálhozó tört behatolni a legnemesebb szivbe, hogy király és alattvalók, országok és népek, de kivált mi magyar nemzet, a megboldogulthoz méltóan róhattuk le kegyeletünket, hogy a rendkívüli halál rendkívüli és mértékfölötti érzelmeket fakasszon ki szivünk mélyéből, hogy mi magyar nemzet annyi szeretettel, annyi tisztelettel, annyi rajongással áraszuk körül a fejedelmi halottat, amennyit nép még nem tanusított királynéja iránt, ugy megdicsőítsük, a hogy még asszonyt sem élőt, sem halottat meg nem dicsőítettek.

Festőművészek éveken át tartó munkával meg nem örökíthetik, költők ezernyi versbe bele nem foglalhatják, történetírók terjedelmes kötetekben nem méltathatják, amennyi nagyszerű, lélekemelő és magasztos történet Magyarországon attól a pillanattól, mikor e hó 10 én, szombaton este egy szó nyilallott a hazán keresztül

Valódi elsőrendű
gyorsan száradó
borostyán vagy szesz

szobapadló-lakkot

ajánl jutányos áron

857 100-3

Deutsch Lajos

előbb Varga Lajos

Piaoz-ntoza 38. sz. — A magy. kir
főposta mellett.

Világosítsák fel továbbá az ország ezer meg ezer kisiparosát, kézművesét, hogy mivel fogják kenyerüket keresni, ha gyárilag fogják itthon előállítani azt, a mit ők eddig a belfogyasztásra produkáltak. Igaz, hogy ezek kis existenciák, de ezrivel vannak ezeknek is csak meg kell valahogy élni.

Számítsák ki nekünk hozzávetőleg meddig fog tartani az átmenet mezőgazdasági államról ipari államra s hogy a nemzeti jövedelem hanyatlását ebben az átmeneti korszakban kárpótolni fogja-e később és mennyiben az új gazdasági rend?

Ma, mikor a kormány azon határozott kijelentése után, hogy a vámközösséget a törvény keretén belül akarja fentartani, semmi szubsztrátuma sincs az ellenzéknek a kormány modus procedendi-jének megbíráására; csak inszinuációnak kell tekinteni mindazt, a mit a közjogi ellenzék felhoz. S ha az ellenzék nem tud objektív lenni, a mikor tisztán anyagi kérdéssről van szó, akkor a pénzügyi bizottságra fokozott mértékben hárul a feladat, hogy az országnak a kérdés anyagi oldalát majdan világosan és érthetően feltárja. A mint eddig a legnagyobb országos közöny nyilvánult a külön vámterület érdekében megindult ellenzéki agitációval szemben, biztosak vagyunk hogy a jól és tárgyilagosan informált közvélemény szembe fog fordulni az agitációval.

Országgyűlés.

Budapest, szeptember 20.

Elmult a temetés is, örök nyugvóhelyén pihen már Magyarország királynéja, — ám gyászából a magyar képviselőház még ki nem vetkőzött. A parlament fekete volt még ma is. A hétköznapi hangulat még mindig nem tért vissza.

Szilágyi Dezső negyed tizenegy tájon nyitja meg az ülést. A jegyző fekete keretes papírosról olvassa fel a mult ülés jegyzőkönyvét; azután az elnök mondja el nagy esőndben, mély figyelem között, miként vett részt a magyar törvényhozás felejthetetlen nagy királynénak temetésén.

A képviselőház koszorúját, — így szól az elnök — melyet megdicsőült királynénak emlékére szánt, e hó 16-án délután fél hat órakor. az országgyűlést. mindkét Házának küldöttsége együttesen járván el, küldöttségben igen szép számmal voltak jelen a képviselőház tagjai is — elhelyezték a ravatalra. Jelen voltam azután a Ház képviselőjében f. hó 17-én délután a kapuczinusok templomában véghezment temetésén és f. hó 19-én délután öt órakor az udvari várkapornába megtartott vigiliákon,

A ház megbizta az elnökséget azzal is, hogy hódolatteljes és fájdalmas részvétét és gyászát, Ó Felségének legkegyelmesebb urunknak és királyunknak alkalmas módon legmagasabb tudomására hozza. Ó Felsége kegyessége úgy határozott, hogy 18-án déli órák a képviselőház és a főrendiház elnökeit együttesen kihallgatáson fogadta. Felséges urunk melyen megindulva fogadta a magyar képviselőház részvénynyilatkozatát és a legmelegebben emlékezett meg azon odaadó és szívnek mélységéből jövő részvét, ragaszkodás és hű együttérzés számtalan tanuságáról, mely az ország minden részében és köreibben nyilvánult és megbizott azzal, hogy a legszívesebb királyi köszönetét a képviselői háznak tudomására hozzem. (Eljenzés.)

Hódoló tisztelettel tudomásul vétetik

a király üzenete. Az elnökségnek jelentését, gondolom a Ház tudomásul veszi.

— Eljen a király! Eljen a király! — harsan fel megújulva a Ház mindenik oldalán.

Majd, hogy az elnök a jelentése végére ért, felemelkedett Bánffy Dezső báró miniszterelnök és benyújtotta azt a törvényjavaslatot, melyben a királyné áldott emlékezetét örökíti meg a törvényhozás.

A hosszú boríték, a mely a javaslat szövegét tartalmazza, odakerült az elnöki asztalra.

... Következett a hétköznapi munka a napirend megállapítása. Az elnök előterjesztette a tervezetét, a mely szerin a képviselőház — tekintettel az elhunyt királyné lelkiüdvéért tartandó gyászistenizteletekre — pénteken délelőtt tíz órakor tartja legközelebbi ülését. Ez ülés napirendjére kitérték Eötvös Károly bizalmatlansági indítványának megokolását és a szavazást ama napirend felett, melyet pajzán kedvében oly sikeresen agyonobstruált az akkor még tréfás hajlandóságu ellenzék.

Azóta alaposan megváltozott a derűs kedve ...

Most szó nélkül elfogadták a napirend tervét és vége is lett az ülésnek.

Törvény a királynéről.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök a képviselőház mai ülésén dicsőült Erzsébet császárné és királyné emlékének törvényben igttatásáról a következő törvényjavaslatot terjesztette a Ház elé:

Ó császári és királyi felségének Erzsébet királynénak gyászos elhunyt alkalmából a törvényhozás elhatározza:

1. §. Hogy hön szeretett dicsőült királynénknak, a haza jótévő Nemtőjének áldásos emléke soha nem szünő hálánk

Hogy fogott el mindenkit előbb megdöbbenés és rémület, majd hogy teltek meg a szivek gyászszal és bánattal, hogy áradtak meg aztán a lelkek részvéttel és kegyelettel, hogy siettek egyesek és testületek, az országgyűlésen és kormányon kezdve az utolsó falusi előljárássáig, hogy vetélkedett főváros és vidék, gazdag és szegény, nagy és kicsiny kimutatni a végtelen szeretetet, kifejezni, a mérhetetlen bánatot, felölteni, a mély gyászt, tettel és szóval megörökíteni a megdicsőültnek emlékét, minderről ajk kifáradna, kéz megbénulna, ha eleget akarna beszélni és írni.

Mindez a fájdalom a szivekben, bánat az arczokon, mindez a gyász köz- és magánépületeken, mindaz az ének, mely a templomokból sirva tör fel az ég felé, mindaz az ünnepi beszéd, mely az elhunytat magasztalja, mindaz az adomány és alapítvány, kép és szobor, mely emléket örökíti, mindez csak természetes s benne nem található sem beteges érzékenység, sem szolgálai alázatosság, sem hű pompakeresés; mindezt és még sokkal többet megmagyarázhatunk, ha tudjuk, ki volt Erzsébet királyné s mi je volt ő a magyarnak.

Királynő volt ő a szó legteljesebb értelmében; királynő, nem azért, mert bölcsője egy ősrégi trón mellett ringott, nem is azért, mert vállát Szent István koronája érintette, hanem királynő volt a teremtés jóvoltából, az Isten különös kegyelméből.

Királynője volt ő a szépségnek. Az a fenséges arcz, az az uralkodói tekintet, az a méltóságos termet önkéntelen hódol-

latot vont maga után; a nagy alkotónak ily művészi remeke meghajlított minden térdet, meg azét a nemeslelkű férfit, a ki a hozzá képest alacsony fendű bajor hercegnét a Habsburgok büszke trónjára emelte; meg azét a lovagias magyar nemzetét, amely az idegen fejedelemszonyt mindjárt kezdettől fogva szívébe zárta.

Királynője volt ő a jóságának. Nem a divatos jóságot gyakorolta, melynek oltárán azért raknak oly sokan áldozati tüzeket, hogy a tömjénfüst mentől magasabbra és messzebbre hordozza nevüket; nem, ő nyájas és kedves volt mindenki és kivált a szegény, az elhagyatott iránt s gyakran egy nyájas szava, egy kedves mosolya több áldást hintett szét, mint egy hidegen, nagyuri közömbösséggel kiutalt fejedelmi adomány.

Királynője volt ő az anyai szeretetnek. Nines oly polgárya, a ki nagyobb odaadással, hűségesebb szeretettel gondozná, nevelné a maga szülöttét, mint a milyenben ő részesítette királyi magzatait. Szébb, nemesebb kötelék nem is fűzhet anyát leányához, mint a milyenben ő élt legkisebb gyermekével, Mária Valéria főhercegnővel. A királyi udvarban uralkodó fessőség, a minden lépést kiszabó szigorú etikett nem akadályozták őt abban, hogy gyermekei iránt mindennemű kötelességet ne teljesítse, hogy gyermekei örömeiből a legteljesebb részét ki ne vegye.

Királynője volt ő a szenvedéseknek is. Mintha a sors be akarta volna ő rajta váltani a bibliai szavait: Az Ur meglátogatja az ő szeretettét, az Ur csapásokkal próbálja meg az ő hiveit. Annyi várat-

lan csapás sújtotta ezt a jóságos, nemes lelkű, a szenvedésnek annyi keserűségét kellett kiürítenie, a mennyiről csak a vértanu-legendák beszélnek. Alig ocsudott fel azokból a tragikus szerencsétlenségek-ből, melyek otthon hagyott rokonait, a bajor királyi családot üldözték, erős szívének készen kellett lennie, hogy felfogja a felséges férje rokonaira és országaira, a Habsburg-családra és birodalomra oly sűrűen csapkodó villámütéseket. — De a sujtolásból és gyötrelomból még nem volt elég; a kinnak legkeserűbb pohara sem mulhatott el tőle; el kellett vesztítenie az ő szerelmes magzatját, az ő egyetlen szülött fiát, mindnyájunknak szeme fényét, a magyar nemzetnek biztató reményét, Rudolf trónörökösét, — el kellett vesztítenie rémes, iszonytató hallással. — S midőn fenéig kiürítette a kín és gyötrelom poharát, akkor mutatta meg, hogy ő királyné a szenvedésben, a fájdalomban. — Nem töltötte be jajveszékléssel, asszonyi siránkozással a királyi palotákat, nem panaszkodott hangos szóval ország világ előtt, hanem mint sebzett királyi vad, vérző szívével ő is elbujdokolt sűrű erdőbe, távol szigetekre, magabazárkózott, féltő gonddal őrizvén, senki mással meg nem osztván legdrágább kincsét, az örök néma bánatot. — A megváltó anyja óta nem volt asszony, a ki többet szenvedett volna s a ki mint második *Mater dolorosa*, mint *Regina doloris* inkább megérdemelte volna rokonainak és idegeneknek, saját népeinek s az egész külföldnek mélységes részvétét, szerető sajnálatát.

Ilyennek tudjuk őt, mint királynőt,

és kegyeletünk jelül törvénybe iktatassék.

2. §. Hogy egy a Megdicsőülthöz méltó emlékek — az önkénytelen megindult adakozás útján begyülemző összegek igénybevételével — Budapesten felállítására végett azonnal megfelelő intézkedések tétessenek.

3. §. A tett intézkedésekről, azok eredményéről s az emlék ügyéről általában az országgyűlés mindkét házában minden év végén jelentés teendő mindaddig, míg az emlék tetteleg felállítva nem lesz.

4. §. E törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapesten, 1898. évi szeptember hó 28-án benyújtja

B. Bánffy miniszterelnök.

Indokolás

A dicsőült Erzsébet császárné és királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslathoz.

Midőn az országgyűlés két háza értesülvén a rettenetes s az egész országot gyászba borító hírről, hogy hön szeretett királyné Erzsébet ó császári és királyi Felsége idegen földön gyilkos merénylet áldozatává lett, f. hó 11-én tartott üléseiben a feletti fájdalomnak kifejezést adott, egyszersmind közös értelmével elhatározta, hogy a királyné emléke és a nemzet hálája törvénybe iktatassék.

Ezen országos határozatnak eleget teendő. bátor vagyok a dicsőült Erzsébet császárné és királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot a t. Ház elé terjeszteni.

Az ez iránti rendelkezést a törvényjavaslat 1 §-a tartalmazza.

Tekintve, hogy a nemzet szívéből egyidejűleg az az óhajlás is fakadt, hogy megdicsőült, hön szeretett királynénknak az ország fővárosában emlékszóbor állitassék s ez óhajlásnak megvalósítása érdekében társadalmi uton azonnal megindultak az önkénytelen adakozások is, helyén valónak és az országgyűlés szándékaitainak is megfelelően tartottam, hogy ugyane törvényjavaslatban a szoboremlék állitása iránt is történjék intézkedés.

Az erre vonatkozó rendelkezést a törvényjavaslat 2 §-a tartalmazza, mely kimondja azt is, hogy e célra az önkénytelen megindult adakozás útján begyülemző összegek veendőik igénybe.

A 3. § elrendeli, hogy az emlékügyről az országgyűlés mindkét Házában évenként jelentés teendő.

A 4. § a végrehajtást a miniszteriumra bizza ugyan, de a miniszterium kötelességének fogja tartani, úgy, mint ez más alkalmakkor is történt, hogy az emlékügy intézése végett egy országos bizottság alakitassék, melyben természetesen az országgyűlés két Háza megfelelően képviselve volna.

Erzsébet királyné emlékezete.

Debreczen, szeptember 21.

A debreczeni nők kegyelele. A jótékony nőegylet választmányja tegnap délután Veresné Szathmáry Teréz elnöklele alatt népes gyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya azon felhívás volt, melyet özv. gr. Teleki Sándorné, mint az „Erzsébet királyné alap” előkészítő bizottságának elnöke intézett a hazai összes nőegyletekhez s a melyben a nevezett alap ügyében e hó 21-én Budapesten tartandó nagygyűlésre hívja meg az egyesületeket. A helybeli jótékony nő-

egylet az idő rövidsége miatt a gyűlésre képviselőket nem küldhetett ugyan, de a szívből óhajlja a szép mozgalom sikerét s az áldott lelkű, szeretett királyné nevével viselendő alap létesítését, s e célból, habár nagyszámu szegényei és árvái, valamint a királyné nevére teendő helyi alapítványok is igénybe veszik anyagi erejét, mégis ahoz mérten szívesen járul a nőegyletek országos Erzsébet királyné alapítványának növeléséhez. Mindezt távratban közölte a gyűlés elnökségével.

A Zion debreczeni betegsegélyező egylet előjárósága f. hó 20-án tartott ülésében fejezte ki fájdalmas részvétét felséges királyunkat és a nemzetet ért megrendítő csapás fölött. A megdicsőült Királyné iránti kegyeletének azzal ad az egylet kifejezést, hogy a szoborra 40 koronát szavazott meg azon felül évente 40 koronát bocsát a polgármesteri hivatal rendelkezésére oly célból, hogy ezen összeg az elhalálozás napjának minden évfordulóján osztassék szét a város szegényei közt felekezeti különbség nélkül.

A Kevra Khadisa és az országos gyász. A debreczeni izraelita szent egylet legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Erzsébet királyné halála feletti mély fájdalomnak jegyzőkönyvben ad kifejezést továbbá örök időkre a királyné halála napján lelkiüdvéért hála imát mondat s a királyné emlékére 1000 forintos alapítványt tesz, melynek kamatait minden évben szegények segélyezésére fordítja.

Gyászistenitisztelel. A Deák Ferencz-utcai izr templomban Erzsébet királyné lekiüdvéért ma d. e. 10 órakor gyászistenitisztelel fog tartatni, melyre hivatalosak az összes polgár és katonai hatóságok, egyesületek. A városi és megyei hatságok külön meghivattak. A tanácsot Komlóssy Arthur főjegyző, Oláh Károly és Körner Adolf tanácsnokok, Varga Károly és ifj. Csóka Sámuel jegyzők fogják képviselni.

mint királyi erényekkel ékeskedő asszonyt, de mit mondjunk róla, mint magyar királynéről?

Talán szóval ki sem lehet azt fejezni, hogy mi je volt ó a magyarnak. — Magyarország nagyaseszonyának, jóságos anyjának, pátrónójának, órangyalának neveztek és nevezik költők és államférfiak, de mi nem mondanók másnak, mint a magyar nép leghívebb barátjának, leghozzátértebb leányának.

Nem született magyarnak, nem is nevelték azzá, s hogy születése, nevelése daczára mikép lett mégis szívvel-lélekkel magyar, ki tudná ezt a mély titkot megfejteni? — Ki tudná megmondani, hogy mikor és hol szerette meg a magyart, ezt a csodás népet, melynek nem utolsó dicsősége, hogy a történelem nagyjait, az igazán nemes lelkeket elismerésre, becsülésre bizta maga iránt, hogy több barátot szerzett magának lovagiasságával, lelki nagyságával, mint fegyverével? Ki tudja megmondani, hogy nem szülőföldjén szerette e még meg, a mikor mint gyermekleány hallott azokról a félisteni küzdelmekről, melyeket a maroknyi magyar nemzet Európa két leghatalmasabb serege ellen vívott?

Vajjon nem ugyanakkor ragadta-e el őt is a magyar nép csodálata, a mikor egy német költő, a királyné szívének mindvégig oly kedves Heine, lelkesedve dalolta rólunk:

„Wenn ich den Namen Ungarn hör’,
Wird mir der deutsche Wamms zu
enge.“

Vagy talán itt a legmagyarabb városban és az alföldi szép rónán, a Hor-

tobágyon fogamzott meg lelkében a magyar nép szeretete, a mikor 1857-ben itt járván, megérzette, hogy mily szerető reménnyel tekint reá ez a nép és megértette, hogy a végtelen szabad síkság lakója csak szabadságban élhet?

Avagy az abszolutizmus legsötétebb éveiben, a bécsi Burgban, a mikor és a hol minden gyanus és gyűlölt volt, a mi magyar, talán akkor szállotta meg az ó jóságos szívé a szánalom a méltatlanul és mértéktelenül szenvedő magyar nép iránt?

Csodás, rejtélyes dolog ez a vonzódás idegen királynő és magyar nép között s mégis oly egyszerű és természetes. A lelki rokonság örök törvénye hozta ezt így magával, a mely a nemeset a nemeshez köti, a mely a nagylelkűt a nagylelkűvel kapcsolja össze, a mely a fenköltent és szabadon gondolkozókat egymással egyesíti, a mely a könyörületet szívet a szerencsétlen felé fordítja.

Igy lett a bajor hercegleány magyar királyné, a német nő igazán magyar asszonnyá. — Mily különös fordulata, majdnem játéka a sorsnak! Hatszáz évvel ezelőtt egy Árpád-házi magyar király, II. Endre leánya elszármazik Németország közepébe, Turingiába s ott mintaképévé válik a jó német anyának, ott ideáljává lesz a középkori vallásos, jámbor asszonnyak, a ki mondhatatlant szenved gyermekeiért, a ki csodákat mivel irgalmával és jóságával, a kit mai napig magyarországi Szent Erzsébet néven tisztelt az egész kath. egyház, de kivált a német nép. — S most az istennek kegyes jóakarata, mintegy esérébe

elhoz ide hozzánk, egy német fejedelmi asszonyt, a ki megszereti népünket, megtanulja nyelvünket, a ki magyarabban ér és él, mint Árpád-házi királyaink óta bármely királynőnk, a ki a maga nemes erényeivel e józan XIX. században csak oly csodákat visz végbe, mint a keresztes háboruk rajongó korában élt elődje és védőszentje, Árpád-házi Szent Erzsébet.

Sőt ha e két hasonló életet egybevetjük, bátran elmondhatjuk, hogy a mi Erzsébetünk, a mi magyarrá lett Erzsébetünk irgalma, jótéteményei és csodacselekedetei áldásosabbak, nagyobb szerűek és magasztosabbak voltak, mint a milyeneket Lajos thüringiai gróf nejeéről beszélnek a középkori legendák. Hiszen a mi Erzsébetünk irgalma s jósága nem egyeseket mentett meg a nyomortól, váltott meg a kintől, hanem egy egész nemzetnek, börtönnel, bitóval üldözött, vérig gyötört és gunyolt népnek szolgált balzsamul és vigasztalásul. — Nem értett ő a politikához, még az udvari intrikához sem, de nemes szívével, jóságos lelkével átérzte és belátta, hogy a magyar népnek igaza van, hogy a magyar nemzetnek igazat kell adni s a mit Deák Ferencz a maga világos eszével, hideg törvénypontokba foglalt, a nemzet és uralkodó család, Magyarország és a Habsburg dinasztia közötti békeszerződésre az ő forró szeretete ütötte rá az együttérzés, a lelki kibékülés maradandó peesétjét.

S nem fenségesebb csodát mivelte-e Budapesten, mint a mi szent Erzsébettel történt a Wartburgban? Szent Erzsébet

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debreczen, szeptember 20.

Az ülésen Vecsey Imre tb. főjegyző elnökölt. A tanácskozásról sorrend szerint ezeket irhatjuk:

A pénzügyminiszter leiratát, amelyvel az orsz. központi hitelszövetkezet üzletrészeinek aláírására szólítja fel a várost, visszaadják a tanácsnak, hogy elébb a főszámvevő mondjon véleményt.

Dr. Balkányi Emil szegényházi orvos fizetés emelés iránti kérvényét oly módon pártolják, hogy részére évente 200 frt személyes pótlék adassék.

A tisztántuli ref. egyházkerület a főiskolai tanárok fizetése rendezése következtében azt kéri a várostól, hogy az általa fenntartott büntető jogi tanszék javadalmazása címén 1898. július 1-től évi 2300 frtot vegyen fel a költségvetésébe s fizesse meg azt a 646 frt 50 krt. amelyvel a főiskolai pénztárnak hátralékban van az 1893/94. tanévvel kezdődő fizetés emelés óta, mely időtől kezdve a kollegium 10.300 frtot fizetett ki e tanszékét betöltő tanárnak, míg a várostól megtérítésként csak 9653 frt 50 kr. folyt be.

Ellenben a jog- és pénzügyi bizottság szerint a város csak 94 frt 50 krral van hátralékban s a bizottság ezen összegben kívül a multa nézve 300 frt megadását javasolja; a jövőre nézve pedig a büntetőjogi tanszék fizetését 1700 frt törzsfizetésben, 400 frt lakpénzben és 200 frt ötödéves korpótlékban véleményezi megállapítandónak.

Az ev. ref. presbiterium átiratát az ispotályi templom és a haranglábak kijavítása ügyében a főszámvevő véleményének meghallgatása után fogják érdemlegesen tárgyalni.

A ref. presbiteriumnak egy másik átiratát pedig, amely a Baranyai és Pap Zágoni alapítványok, — mint jogi személyek tulajdonát képező házaktól a tanács által elvont polgári fidejputumok

kiadását kéri, — kiadták a t. főügyésznek, hogy ezt az ügyet a polgári fellebbezés már előbb hozáutasított kérdésével együtt tanulmányozza.

Az izr. hitközség, tanácsközház, hivatali helyiségek, pap és jegyzői laképítésére 200.000 drb ingyen téglát kért. A bizottság 100.000 db. megadását véleményezi.

Weisz Lajos kisvárdai lakos ajánlkozott a városhoz, hogy ő akár mint bizományos, akár mint elárúsító a város ellenőrzése és a város által megszabott ár mellett, jobban mint eddig történt, kész értékesíteni a város tűzifáját. A bizottság ezt az ajánlatot jelen alakjában nem vehette figyelembe; hanem felhívja a tanácsot, hogy a tűzifa könnyebb eladhatóságának és hozzáférhetőbbé tevésének kérdését tanulmányozza s az eredményről tegyen konkrét javaslatot.

Lobmayer Józsefné 22.000 frtért megvételre ajánlotta Széchenyi-utcai házáat. Mivel a városnak nincs rá szüksége, a bizottság a megvételt nem javasolja.

A helyi vasut r. társaságnak megengedhetőnek véleményezik, hogy a Hatvan-utcai telepén Károlyi gróf tűzifái számára a La Marche Alberttel kötött szerződés lejárta után, rakodó helyet nyithasson.

Néhány más, kisebb ügy elintézése után az elnök az ülést berekesztette.

SZÍNHÁZ.

* Állandó városi zenekar a színházban.

Több alkalommal foglalkoztak már azzal az eszmével, hogy Debreczenben állandó városi zenekart szervezzenek, de ez az életrevaló eszme megvalósítása mindenkör, mikor azt felszínre hozták, különböző okokból hajótörést szenvedett. Most végre hasonlóan a pozsonyi és brassóvárosi zenekarok mintájára létesül városunkban is a rég óhajtott állandó zene-

kar. A debreczeni társadalom egyik tevékeny tagja, a zene terén elősmert szak tekintély Kenézy Gyula dr., a zeneegylet elnöke fáradozása s munkálkodása megteremtette az állandó zenekart. Hosszabb idő óta folytatott Kenézy dr. tárgyalásokat Komjáthy János színigazgatóval s a múlt héten a tárgyalások befejezést nyertek s Komjáthy megkötötte a szerződést a zeneegylet nevében Kenézy Gyula dr. elnökkel. Az állandó városi zenekar híres s ősmert zenei tehetségekből fog alakulni. Primhegedűsök lesznek a debreczeni zenede tanárai, Friedmann testvérek, kik eddigi nyilvános szereplésökkel mindenkör elősmert arattak. A zenekar többi tagjai prágai, berlini, müncheni, bécsi konzervatóriumot végzett kitűnő képzettségű növendékekből kerülnek ki. Az állandó városi zenekar létrehozása háromszáz forinttal többbe kerül Komjáthy-nak, mint a katonazene. A szervezett városi zenekar amellett, hogy a színházban a katonazenét pótolni fogja, hangversenyeket rendez, a templomokban a zenés misék alkalmával közreműködik. Az állandó városi zenekar már ez idényben, október hóban játszani fog a színházban.

* Ujdonságok bemutatása. A debreczeni színtársulat október hóban több ujdonságot mutat be. Az operettek közül legelőször Verő György „Oroszlán vadász” kerül színre, ezt követi a fővárosban a múlt évben Audran és Ordonneau Maxime előadott s nagy sikert aratott „Baba” cz. operettje. Mourget Pál híres s szenzációs hatást elért „Bohém élet” cz. vígjátéka is a szezon első hónapjában kerül színre.

* A megnyitó előadás. A színtársulat október hó elején kezd meg az előadásokat. — Megnyitó előadásul színre kerül Beöthy László és Rákosi Jenő nagyhatást

kötényében ételek, kalács és gyümölcs váltak rózsákká, a mi Erzsébetünk a régi gyűlölség kemény köveit, a százados félreértés szuró töviseit változtatta hervadhatatlan virágkoszorúvá s könyes szemekkel, fohászódó ajakkal letette azt egy egyszerű ravatalhoz, egy neki idegen férfiú koporsójára, Deák Ferencnek, a haza bölcsének hült tetemére.

Ezt a világtörténelemben páratlan jelenetet nincs, ami kitörölje a magyar nemzet emlékezetéből; festő már művészként megfestette, történetíró már a legfényesebb betűkkel följegyezte, de azért költők csak hadd énekeljék, szónokok csak hadd magasztalják, mert annak a kozorúnak gyöngye szalagjai erősebben hozzáfűzték a magyar szíveket a Habsburg-dinasztiához, mint a törvénynek legszilárdabb kötelékei.

E csodás tett után mit bizonyítsuk még, hogy Erzsébet királyné mennyire egynek érezte magát a magyar nemzettel s mennyire szerette a magyart! Szerette földjét, akár midőn budai várkastélyában sétált, akár midőn gödöllői vadaskertjében vadászott, szerette vizét és levegőjét, midőn Herkules-fürdő hővorrásaiban és Bártfa hős fenyvesében keresett testi-lelki enyhülést; szerette nyelvét, melynek megtanulására, tökéletes kiejtésére anyai és királynői gondjai között is mindig talált időt és kedvet; szerette irodalmát és költészetét, hiszen báró Eötvös mély érzelmei, bus gondolatai az ő szívében keltették a legtisztább visszhangot, Jókai játsszi humora és merész fantáziája az ő szárnyaló gondolkodását ragadták a legmagasabbra; szerette a magyar zenét, melynek mélabus hangjain annyiszor el-

andalodott, melynek siró-rívó hegedűjén Ő maga is úgy megsírt-ritt.

S most kérdjük, ezért a végtelen szeretetért, melylyel a magyar nemzet legőszintébb barátjának, a magyar nép leghívebb leányának bizonyította magát, megfizettünk-e mi magyarok, felséges királynénknak az ő érdeme szerint?

Igaz, életében szerettük, szerettük szívünk mélyéből, rajongó hódolattal, most pedig halálában megsíratjuk legforrób könnyeinkkel, meggyászoljuk legigazabb fájdalomunkkal.

De ezzel a magyar nemzet még nem tett eleget; bizonyára ezzel még senki sem érzi kegyelete adóját lerovottnak.

Az egész magyar nemzet tudja, megvan győződve, hogy csak akkor lesz méltó magához és a megboldogult királynéhoz, ha ezt a tökéletes asszonyt, ezt a magyar női ideált a magyar történelem nagyjai, a magyar nép legkedveltebb alakjai közzé sorozza, ha soha sem szűnik meg iránta kegyelettel, hálával lenni, ha emlékezetében összeolvastja azt a legmélyebb királytisztelést, a melylyel Szent Istvánt és Szent Lászlót, Nagy Lajost és Mátyást emlegeti a magyar ajk, azzal a lángoló nemzeti érzéssel, melyet egy Széchenyi, egy Deák, vagy egy Kossuth neve gyújt fel minden magyar kebelben.

De vajjon kell-e a magyar népet, kell-e bennünket erre figyelmeztetni? — Kell-e annak a magyar nemzetnek intő szózat, mely nagyot, dicsőt úgy tud magasztalni, mint senki más, a mely ime a mi nagy és dicső királynénkat is még sirba zárta előtt szentnek hirdette és szentté avatta. Az egyháztörténelem tanít

egy magyarországi Szent Erzsébetről, a kit a pápa a német császár és fejedelmek kérésére, több évvel a fejedelemszony halála után a szentek közé iktatott; a magyar történelem tanítani fog egy magyar szent Erzsébetről, akit az egész magyar nemzet egy szívvel lélekkel buzditást nem várva mindjárt halála órájában szentté avatott, szentté, nem egyházi szertartások, hanem a sziv parancsolata szerint szentté avatott nem egyes bebizonyított esodákért, hanem egész életeért és vértanu-haláláért.

S ennek a mi szentünknek, a mi nemzeti szentünknek tiszteletére csakhamar szobrok fognak emelkedni Magyarországon fővárosában és számos más helyén, amelyekhez ha nem is a vallásos áhitat, annál buzgóbban eljár majd áldozni a lojalitás hűség és a nemzeti hála; a mi szentünknek, dicsőült Erzsébet királyasszonyunknak képei fognak függni a főváros dísztermében és számtalan lakóházban, melyeket ha nem is fog egyházi glória környezni, csakugy beragyog majd a hazafias nemzeti kegyelet nimbusza; a mi szentünkről, e költői alakról költők fognak esodákat énekelni, a néphit fog mondákat regélni, amelyeket ha nem is fognak legendák hitelesíteni, örökké elhisz és megőriz a magyar nemzet hálás emlékezte.

Azonban sem most, mikor még drága halottunkat siratjuk, sem a jövőben, mikor majd a dicsőültnek emlékezetét föl-fölgyújtjuk, nem feledkezhetünk meg és nem szabad soha megfedkezniünk a mi áldott jó lelkű királyunkról, a dicső asszonynak méltó hitvestársáról, a ki most ül a földnek porában, ruháját

elért darabja, az „Arany lakadalom”, mely már századik előadását érte meg nem rég a fővárosban. A darab főszerepét Székely Sándor az új szerelmes színész és Fáy Flóra játsszák. Az „Arany lakadalom” ötször kerül színre, kétszer bérletszűnetben és háromszor bérletben.

* **Az első operaelőadás.** Komjáthy János szinigazgató tudvalevőleg a belügyminisztériumtól 3000 frt évi szubvenziót kap a vidéki opera előadások fejlesztésének előmozdítására. Az első operaelőadás október első felében lesz, mikor Hunyadi László cz. opera kerül színre. Ekkor mutatkozik be a közönség előtt Leopold Francziska, a debreczeni szintársulat új primadonnája, ki e nagyszabásu operában Erzsébet szerepét játssza. Az új coloratur énekesnő M.-Szigeten e hó 27-én lép fel először Hoffmann meséiben.

* **A katonazene és a színház.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy az országot ért gyász miatt a katona zenekar a színházban a mély gyász tartama alatt, november 17-ig nem játszhatik. Mint értesülünk Komjáthy János szinigazgató utánjárására, tekintettel arra, hogy a színház és a katonazene között szerződéses viszony áll fenn — megengedték, hogy a katona zenekar a mély gyász tartama alatt is játszassék. Így tehát a színház nem marad zene nélkül s zavartalanul megkezezhetik az előadásokat. A katona zene addig játszik, míg a városi zenekar megkezdí működését.

* **A színház belső berendezése.** A színház átalakítási munkálatain szűnet nélkül dolgoznak. Az új támlásszékek már megérkeztek s a jövő hét elején megkezdik a támlásszékek elhelyezését is. A megnyitó estén már az új támlásszékek nézheti végig a közönség az előadást. A páholyokhoz felvezető új lépcsőház munkálatait később fejezhetik csak be.

megszaggatja, fejét hamuval hinti, mert leesett az ő fejének koronája, oda van az ő trónja ékessége, eldőlt az ő élete támasza és vigasza.

Nézzünk föl erre az ujkori Jóbra, erre a királyi béketűrőre, a kit több csapás látogatott meg, mint a bibliai Jób s mégis kevesebb panaszra nyitja ajkait.

Ne próbáljuk vigasztalni, — a vigasztalás nem nekünk adótt. De egy valloást tehetünk előtte, szívünknek egy szent érzését elébe tárhatjuk.

Az Ur az ő béketűrő szolgáját, a hitében meg nem rendült Jóbót megjutalmazta. Elvesszett vagyonát megtízszerezte, elhalt fiaiórt, leányaiórt másokat, többeket adott, szenvedésben töltött napjait a boldogság hosszú éveivel pótolta.

Azt hisszük, szívünket az a titkos érzés, az a sejtő remény hatja át, hogy a bibliai csoda részben már megújult és teljességében is meg fog ismétlődni.

Ime a királyi Jób, a mi rendíthetetlen hitű felséges urunk elveszett kincsét visszanyeri népe kimondhatatlan hűségében; elhalt szereteteiórt, oly korán és oly borzasztóan elragadott fiaiórt, feleségeiórt mi, milliók ajánljuk föl legmélyebb szeretetünket, mi köteles alattvalók helyett önfeláldozó fiúk és rokonok akarunk lenni. Egyszersmind kérjük az egek Urát, a mindenható Istent, váltsa fel a csapások óráit, a gyötrelmek napjait az áldás és boldogság esztendeivel, hogy amint most egyek vagyunk bánatban és siralomban, évek és évtizedek egyesítsék fölséges királyunkat és az ő szerető hű magyar népét örömben és vigasságban.

NAPI HIREK.

Gyász-istentisztelet az izr. hitk. új templomában.

„Leesett fejünk díszje, koronája, mert Nagy vala a mi vétünk.”

Jeremiás prófeta jelzett sirámával kezdte ma Krausz Vilmos főrabbi a gyászbeszédet feledhetetlen jó királynéknak: Erzsébet ő felsége emlékezetére. A Deák Ferencz-utcai új templom szinülig telt meg mindkét nembeli gyászoló közönséggel. Férfiak és nők, iskolás gyermekek és középtanodai tanulók egyaránt feketében jelentek meg.

A templom énekkara, élén egy újonnan választott kántorral, meghatóan énekelte Dávid egyik sirámos zsoltárát, mire Krausz Vilmos főrabbi lendületesen, a könyekig meghatóan méltatta a nagy és szeretett királynét, aki nemtője, őrangyala és édesanyja volt e nemzetnek és a kit e nemzet annyira szeretett. Megható imát mondott a királyért és hazáért. Már ünnepe alkalmával, a temetés napján méltatta a jeles hitszónok királynéknak emlékezetét, ámde akkor — a hívek megtöltvén a templomot kora hajnaltól késő délutánig — fizikai lehetetlenség volt nagyobb szabásu gyászistentiszteletet tartani, amilyet a mai napon tartottak.

A gyászbeszéd után a kántor elmondta a kádus imát, mire az elemi iskola tanulóifjusága elénekelte a „Hymnus” „Szánd meg Isten a magyart” cz. utolsó strófáját. A gyászistentiszteleten résztvett az elemi fiú- és leányiskola teljes száma, az iskolaszék- és tantestülettel; továbbá a reáliskola izr. ifjusága dr. Kardos Albert és Beczner Frigyes tanárok vezetése mellett, továbbá Kiss Áron ref. püspök Békely Lajos káplánjával, a város részéről Komlóssy Arthur főjegyző, Szabó József főszámvevő, Olah Károly, Körner Adolf tanácsnokok, ifj. Csóka Sámuel aljegyző; megye részéről Rásó Gyula kir. tan. alispán, Péntes Sándor árvaszéki elnök, Nagy Károly pénztári ellenőr, Rásó János számvevő; a királyi táblát Unger Gusztáv táblabíró és dr. Lőfkovits táblai tanácsjegyző képviselték. A helyőrséget csupán a 39-dik gyalogezred tisztikarának küldöttsége Czerlike őrnagy, Kádár, Jurák századosok, Vancsura, Titteldorf és Vogel főhadnagyok képviselték. Az ág. ev. egyházat Materny Lajos esperes és Zimmermann Gyula képviselték. Ott voltak továbbá Dumbrava László anyakönyvi kerületi felügyelő, Rotler Béla törvényszéki bíró a törvényszék képviselőjében, az üzletvezetőség, a testületek, egyesületek képviselői s nagyszámú közönség felekezeti különbség nélkül.

Az egész templom fekete drapériákkal volt díszítve, mely kegyeletes munkát Székely Sámuel helyb. kárpitos díjtalanul végezte. A templomban lefolyt gyászistentisztelet után a tanító kar a gyermekekkel az iskolába ment, ahol mindegyik osztálytanító újból méltatta osztály tanítványainak a feledhetetlen jó királynét, végül megható imát mondtak a gyermekekkel együtt az elhunyt jó királyné lelki üdvéért.

— **Egy hírlapíró kitüntetése.** Szini Péter hírlapíró kollégánkat az a kitüntetés érte, hogy a beregmezei általános tanítóegyesület július 28-án tartott közgyűlésében a tanügy terén szerzett érdemeiért tiszteletbeli taggá választotta meg. A tiszteletbeli tagságról szóló diszoklevelet Sárkány Gábor elnök és Biró István egyesületi főjegyző irták alá.

— **Letört hímő.** Dr. Körössy Kálmán ügyvéd mult vasárnap született fiaeskája, Kornélka tegnap meghalt. Ma délután temetik a piac-utcai 71 sz. háztól.

— **Erzsébet királyné szobrára.** Elhunyt királynéknak szobrára ma a Debreczeni Ellenőr a következő adományokat vette át: Stegmüller Árpád 10 frt, Horváth János 10 frt, Biró Gyula 5 frt, Lám Sándor 1 frt. Összesen 26 frt. A pénzt átvettük és elküldtük a csapó-utcai bankba.

— **Üdvözlő Schweizsból.** Tell Vilmos regényes fekvésű hazájában Schweizban is úgy látszik, teljesen megértik és átérzik azt a mély gyászt, melybe Erzsébet királyné halála ejtette a magyar nemzetet. A schweizi gyárosok és kereskedők magyarországi üzleti feleikhez a nemzeti gyász alkalmából részvétet küldtek. Ilyen részvétirat érkezett egy debreczeni kereskedőhöz a schweizi Sumiswaldból a következő tartalommal:

P. P.

An Ihrer Nationaltrauer nehmen innigsten Anteil

Hirsbrunner & Co.

(A nemzeti gyász alkalmából fogadja legbensőbb részvételmet)

— **Az apró Erzsébetek.** A magyar nép kegyeletes hódolatának, melylyel az elhunyt nagy királyné emléke iránt viseltetik ékes bizonyosága az is, hogy Debreczenben a tragikus esemény napja óta az új szülött kis leányokat Erzsikének nevezetik. Az apró Erzsike sok idő múltán lesznek Erzsébetek, de muljék el bármennyi idő a magyar nép érzülete előtt örökre szent lesz az Erzsébet név.

— **Cherchez le Mari.** Véres asszonyboszu izgalmas mozzanatai csodították össze tegnap Ráczkeresztúr község lakosságát, jelentő duna-adori levelezőnk: Nagy Erzsébet már régen mondogatja az ismerőseinek, hogy a szíve megreped; mert a férjét Vass Ferenczné elcsábította s nem tudja a szívét visszanyerni. Az asszony szíve nem repedt meg, hanem bosszút forralt. Nagy Erzsébet az utzán lesbe állt s Vass Ferencznét egy kövel úgy halántékon vágta, hogy azonnal összeesett és a vér elborította. Az orvosok konstatálták, hogy a feje beszakadt. A duna-adori vizsgálóbíró az eljárást megindította.

— **Agyongázolt gyermek.** Pauzmann János ondódi lakos megbízta kis fiát, hogy a lovakat terelje be az istállóba. Terelés közben egy csikó úgy halántékon rugta a kis fiut, hogy nagymérvű agyrázkódást szenvedett. Három órai koesi uts Rózsa Mór dr. első segélynyújtása után a kórházba került s meghalt.

— **Égő dereglye a Tiszán.** Szegedről táviratozza tudósítónk: Ma, kedden hajnali két óraker a szegedi vasúti hid mellett egy dereglye; amelyen százhusz méter-mázsa kenderkóró volt rakományképfőlhalmozva, meggyuladt és magasbátörő, óriási lánggal elégett: A Tisza hullamai fölött lobogó tűz borzalmasan szép látványáért sokan félbeszakították éjjeli pihenésüket s nagy tömeg ember nézte a partról, a míg a rakomány hajóstul koromma égett és hamva a vizen odább uszott.

— **Öngyilkos aggastyán.** Bede Bálint kabai lakos tegnap 75 éves korában felakasztotta magát s meghalt. Bede az utóbbi időben elmebajos volt s tettét is ilyen állapotban követte el.

— **Tűz H.-Nánáson.** Egész Nánás lakosága rettegésben van, az óriás szárazság közepette gyakori tűz esetektől. Tegnap f. hó 19-én délután 5 óraker tűzet jeleztek, mely a város alatti tanyáját Kiss Gábornak hamvasztotta el. Még le sem szereltek a tűzoltók, már ismét tűz jeleztetett, mely közel a piac-hoz Züszmann Henrik kereskedőházát teljesen megsemmisítette, a benne lakó szegény zsidó kofa asszonyt kis fiával együtt az ablakon keresztül huzták ki. — A szomszédos Dr. Nagy Gábor jégpinczéjét is a belekapott lángtenger semmivé tette, még a jégpincze körül levő erőteljes élő akáczfák is mind égtek. Ma délben pedig e tüzsethez közel lakó Nagy Lajos szalmáját — melybe hihetőleg még az éjjel esett szikra — gyújtotta fel s csupán az erőlyes tűzoltók kitarításának köszönhetni, hogy nagyobb baj nem történt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

A királyné emlékezete.

Budapest, szeptember 20. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma azonnal tárgyalás alá vette a királyné emlékének mögörökítéséről szóló törvényjavaslatot s annak előadására Szivák Imrét választották meg. A javaslatot részletesen csütörtökön fogják tárgyalni.

Bécs, szeptember 20. A király parancsára ma a templomokban Erzsébet királyné emlékére requiemet tartottak a helyőrség számára. A misén jelen voltak Krieghammer hadügyminiszter, Uxküll hadtestparancsnok stb.

A Burgtemplomban ma tartották az első requiemet, jelen volt a király, a főhercegek, a tábornoki kar, a tisztikar és számos előkelőség. A misét Gruscha borbos hercegegrsek szolgáltatta.

A király Vallenséből még előbb Bécsbe utazik s csak azután jó hosszabb tartózkodásra Gödöllőre

Budapest, szeptember 20. A budapesti helyőrség ma tartotta meg a királyné lelkiüdvéért a helyőrségi templomban a gyászmisét. A várbeli katonai templom fekete diszt öltött, s a hajóban igen díszes ravatal volt felállítva, melyet a királyné czimerei díszítettek. A ravatal tetején a császári, meg a királyi koronák fényltek. A gyászmisére minden fegyvernemből ki volt rendelve egy-egy szakasz, teljes díszben. A ravatal oldalainál katona tisztek álltak díszőrséget kivont karddal. — Igen szép látványt nyújtott a tengerészek csapata, a melyet két díszbe öltözött tengerésztiszt vezetett. Ott voltak Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnokon és Rohonczy György altábornagy térparancsnokon kívül, kik jelenleg távol vannak a fővárosból, az összes tábornokok, a helyőrségnek szolgálatba nem levő törzs és főtisztjei, a katonai hivatalok s a honvédmiszterium tisztjei stb. A tábornoki kar a szentély padsoraiban; a többi tisztek a hajóban foglaltak helyet. A templom a szorongásig megtelt, s így történet, hogy a sorfalat képező altisztek közül hárman rosszul lettek s úgy vitték őket a közeli Nádor-kaszárnyába. A szertartást Ványa Mihály katonai prépost, plébános végezte katonai segédlelkészek asszisztálásával. A templomi ének-kar Haeker rekviemát adta elő a 69-ik gyalogezred zenekarának kíséréte mellett. Közel 10 óra volt, mire a szertartás véget ért s a fényes tisztikar elhagyta a templomot s a katonaság is elvonult.

A Dreyfus-ügy.

Páris, szeptember 21. A mai minisztertanácsban Delcassé külügyminiszter kifejtette a külügyi helyzetet. Zurlinden tábornokot ismét kinevezték Páris katonai kormányzójává.

Elfogott anarkisták.

Barcelona, szeptember 21. Itt tiz anarkistát tartóztattak le. Azt hiszik, hogy ezek a letartóztatások összefüggésben állnak Luccheni merényletével.

Bolgár ügyek.

Konstantinápoly, szeptember 21. Miután Markov bolgár diplomáciai ügyvivő elutazásával fenyegetőzött, sürgetésére a szultán megengedte, hogy Bulgáriából kéjvonatot indítsanak Konstantinápolyba a bolgár székesegyház felszentelésére. A „Bulgária” nevű bolgár hajó már ideérkezett néhány száz ünnepi vendéggel.

Szófia, szeptember 21. A bolgár távirati ügynökség értesülése szerint valótlan egy bécsi lapnak az a híre, hogy Velicskov bolgár kereskedelmi miniszter a szultán kivánságára távozott Konstantinápolyból. Velicskov csak azért utazott vissza Szófiába, mert letelt a szabadsága.

Hajduvármegye közgyűlése.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága Debreczen 1898. évi szeptember hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor közgyűlést tart.

Tárgysorozat.

Alispáni időszaki jelentés.

Az országos törvénytar szerkesztése:

Az 1881. évi LIX. t. cz. 3. §-ának módosításáról szóló 1898. évi X-ik.

A kisbirtokosok országos földhitelintézetéről szóló 1879. évi XXXIX. t. cz. módosításáról szóló XI-ik.

A polgárosított magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885. évi XXIV. t. cz. némely rendelkezésének módosítása és kiegészítéséről szóló XII-ik.

A honvéd főparancsnoksági palota berendezése, továbbá a budapesti honvéd kórház és a váci honvéd huszárlaktanya kiépítésére, valamint a honvédségi ruházat és felszerelés kiegészítésére szükséges rendkívüli, illetőleg póthitelről szóló XIII-ik.

A lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló XIV-ik.

A szeszadóról szóló 1888. évi XXIV. t. cz. 3. §-ában, valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. t. cz.-ben foglalt határozmányok érvényének meghosszabbításáról szóló XV-ik.

A szeszforgalmi adóról szóló XVI-ik. A cukor és sörfogyasztási adóról szóló XVII-ik.

A boritadónak Horvát Szlavin országokban leendő behozataláról szóló XVIII-ik.

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló XIX-ik.

Az 1895. évi XLVIII. t. cz. egyes rendelkezéseinek és módosításáról szóló XX-ik.

A nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló XXI-ik.

A pozsonyi m. kir. állami kórház kibővítéséről szóló XXII-ik.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezekről szóló XXIII-ik.

A Gabela Bocche di cattaroi keskeny vágányu vasutak kiépítéséről szóló XXIV-ik.

A belisce praudauoreii keskenyvágányu h. é. vasut engedélyezéséről szóló XXV-ik.

Az Ó Beese-ujvidék-titeli h. é. vasut engedélyezéséről szóló XXVI-ik.

A zsió nagybányai h. é. vasut engedélyezéséről szóló XXVII-ik.

A székesfehérvár-bicskei h. é. vasut engedélyezéséről szóló XXVIII-ik.

A bihari h. é. vasut margitta szilágy-somlyói szárnyvonalának engedélyezéséről szóló XXIX-ik törvényezikeket megküldi.

3. A nagymélt. m. kir. Belügyminiszter urnak 42891/II. számú körrendelete az ebtartási szabályrendeletnek aként való módosítása iránt, hogy a katonai hatóságok által szolgálati ezélokra tartott ebek, az ebadó alól mentesíttessenek.

Ugyanannak leirata, mely szerint a be nem hajtható iskolamulasztási bírságoknak napszám munkára való átváltoztatása tárgyában alkotott vármegyei szabályrendelettel a jóváhagyás megtagadtatik.

Ugyanannak 45152/V—C. szám alatt kelt leirata, mely szerint törvényhatóságunk a gyepmesteri szolgálatra vonatkozó szabályrendelet alkotás kötelezettsége alól felmentetik.

Ugyanannak 69519/VIIIa. számú leirata, melylyel a gyámpénztári tartalék alapoknak a vármegye jövő évi költségvetéséhez hozzájárulását kimondó határozatunk jóváhagyatik.

A nagymélt. m. kir. Földmivelségi miniszter 41990/1898. számú leiratában oly szabályrendelet alkotására hívja fel a törvényhatóságot, melynek értelmében a hatóságilag kiirtott takonykóros lovak tulajdonosai — ha szegények — az ebadó alából, vagy az állategészségügyi pénztárból kártalaníttatnának.

A nagymélt. m. kir. Pénzügyminiszter ur az 1898. évi XXIII. t. cz. 66. §-a szerint alakítandó országos központi szövetkezet alapítványi üzletrészeit jegyzésre ajánlja.

A nagymélt. m. kir. Földmivelségi miniszter ur a mezőgazdasági ismeretek terjesztésére tartandó előadások ügyében a gazdasági egyesületekhez intézett felhívását támogatás végett közli.

A vármegye 1899. évre szóló költségvetése az állandó választmány javaslatával.

A vármegyei közigazgatási bizottságok a folyó év első felére vonatkozó évközi jelentése.

A f. évi szeptember 6-án megtartott vármegyei számonkérészek jegyzőkönyve bemutatattatik.

A közigazgatási bizottság öt rendbeli értesítése a f. évi április, május, június, július és augusztus havi üléseken meg nem jelent tagokról.

Kir. tanácsos alispán előterjesztése a vármegye szolgálatában álló régiebb díjnokok, illetményének mérsékelt felemelése iránt.

Ugyanannak jelentése a közművelődési és jótékonyági alap ügyében.

Ugyanannak jelentése a p.-ladány—füzesgyarmati vasut ürmösháti állomása összekötő útjának felsőbb helyről elrendelt kiépítése tárgyában.

Ugyanannak jelentése arról, hogy a p.-ladány—füzesgyarmati h. é. vasut részvénytársaság a vasut létesítésére a vármegye által tett hozzájárulási ajánlatot elfogadta.

Ugyanannak jelentése arról, hogy Dávidházi Sándor aljegyző részére 4 heti szabadságidőt engedélyezett.

Ugyanez a vármegye kezelése alatt álló pénztárak május, június, július és augusztus havi váratlan megvizsgálásáról szóló jkveket bemutatja.

Ugyanannak előterjesztése ez év végével kilépő választott törvényhatósági bizottsági tagok helyének betöltése illetve a választások elrendelése tárgyában.

Ugyanez a borellenőrző bizottságok szervezési szabályzatának és ügyrendjének tervezetét tárgyalás végett bemutatja.

Ugyanez Osege község előljáróságának egy telek eszerelési ügyben kötött szerződését, tiszti ügyészi véleménynyel be-terjeszti.

Ugyanez a Karmnzsín Sándor földesi lakost terhelő betegápolási költség leírás iránt előterjesztést tesz.

A vármegyesi árvaszék kérelme az iránt, hogy a gyámpénztári tartalékalap terhére az árvaszéki iroda részére egy írógépet beszerezhessen.

Mosony vármegye közönsége a tagosítási ügynek törvényhozásilag leendő mielőbbi rendezése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratát közli.

Trencsén vármegye közönsége a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II. t.-cz. 72. §-a módosítása iránt

az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratát közli.

Háromszék vármegye közönsége a vármegyei tisztviselők felemelése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratát hason szellemű felirattal leendő támogatás végett megküldi.

Liptó vármegye közönsége a Kossuth emlékét meggyalázó támadásból kifolyólag hozott határozatát hasonló határozat hozatal czéljából.

Zólyomvármegye közönsége a katonai oldalfegyvernek szolgálaton kívül való használások szabályozása iránt az országgyűlési képviselő házhoz intézett feliratát közli.

Heves vármegye közönsége a szociális bajok orvoslása ügyében az országgyűlési képviselőházhoz intézet feliratát közli.

Sopronvármegye alispántának megkeresése a nagy jégviharok majd oriai tüzek által károsított megyéjébeli lakosok részére köradomány gyűjtés iránt.

A dunántúli országos képviselők általandó segélybizottsága a dunántúli kerületet ért jégviharok által tönkre ment honfi társaink részére könyöradomány gyűjtést kér.

A bécsi magyar egyesület megkeresése, anyagilag leendő támogatása iránt.

Szilágyvármegye alispánja az ottani „Veselényi” egylet részére adományt kér.

A Pálffy Miklós és Schwarzenberg Adolf győri hősök emléksobrára, a szobor bizottság adományt kér.

Dr. G. Nagy Sándor a „Magyar Compass” szerkesztője műve egy példányának a törvényhatóság részére volt megrendelését kéri.

(Vége. köv.)

CSARNOK.

A s o r s.

(Regény.)

54.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradí Ödön.**

(Folytatás.)

— Az ördög küldött téged ide, hogy valamennyiünket kifosszal — kiáltá a gróf, ki bosszuságát, melyet vesztesége felett érzett, nem titkolhatá.

— Bizony az ördög nagy ur — felelé Forneri grimacehoz hasonló nevetéssel. — Az ördög, ki nem enged aludni, ki hazatérésemet megakadályozza, az ördög, ki vellemem felől egyességet kötnék, ha tudnám, hogy nem hamisan játszik. — Nyerni akarsz? Kész vagyok arra, hogy holnap reggelig tartsam a bankot.

— Valóban? — kérdé valamenyi játszós.

— Holnaputánig is, ha szükséges, feltéve, hogy komolyan beszélsz.

— Hopp. Embered vagyok. De arra nézve, hogy gyönyörűséget szerezzek neked s pénzemem koczkára tegyem, — egyetlen egy feltételt kötök ki.

— Minden feltétel elfogadtatik — kiálták egyszerre az összes játékosok.

— Nos hát, holnap közületek kettő egy szíveséget tesz nekem.

— Két párbaj segédet kérsz?

— Eltaláltatok.

— Párbajod lesz?

— S miért nem? Meg kell jövedő vömet ölnöm!

— E szavakra Signor Forneri közbömbösen s némán, de nyugalomban félelmesen, kezdé osztani a kártyákat.

XXI.

Valóban szabadok vagyunk s magunk urai. Tetszesünk szerint szerethetünk, gyűlölhethetünk, ölthetünk meg vagy tehetünk boldoggá valakit: vagy automata bábook vagyunk, kik a láthatatlan szálakat, mely bennünket nem vezet, nem látják s engedelmeskedünk, a nélkül,

hogy sejtenénk, egy fensőbb titkos hatalomnak.

Valóban a vaksors az, mely éltünk eseményeit egymáshoz fűzi? De hogyan lehet az, hogy annyi szétszórt erő, oly sokféle s különböző akarat, oly sok s egymással homlok egyenest ellenkező érdek hat közre egy tragikus sors előidézésére? Hogyan történhetik az, hogy a megoldás a csodálatos katasztrópha oly végtelen művészettel, mely Aristoteles törvényeit látszik követni, meg végbe, hogy bennünket bámulat s meghatottság fog el, egy megoldás, melyet egy költő sohase talált volna fel.

A megmérhetetlen tengerbe néha két hajó merül el összeütközésük következtében. Az egyik észak felől csak egy dió héjnak látszik, a másik pedig ellenkező oldalról bátortalanul mutatja vitorláit, melyek az ember szeméi előtt egy galamb szárnyainál nagyobbak nem látszanak. E két hajó közül egyik sem látja a másikat, nem tudnak egymásról. Mindegyik tévelygés nélkül haladnak előre s boldogan vitorláznak a kék ég alatt a nyugodt, előre barátságos hullámokon. A szél ezer mértföldnyire viheti őket egymástól, oly kicsinyek, hogy az ember azt gondolja soha sem találkozhatnak egymással ezen végtelen tengeren.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság

1897. 98-ik tizenegyedik üzletévéről most adta ki zárszámadását. A zárszámadásból közöljük az igazgatósági jelentést, mely híven számol be a termény- és áruraktár múlt évi működéséről:

A lefolyt tizenegyedik üzletévünkről beszámolván, örömmel van szerencsénk jelenteni, hogy vállalatunk ez évben is kellően betöltötte hivatását, dacára a múlt év mostoha termés eredményének s a beraktározásra került áruk nedves és hiányos minőségének. Tudvalevő ugyanis, hogy az 1897-ik évi esős aratási és cséplési időny az amugy is rosszul sikerült termés eredményét, mennyire apasztotta és megrontotta s épen ez időszakban igazolta be vállalatunk szükséges voltát és czélszerűségét, a midőn a beraktározott nagy mennyiségű nedves terményt tágas raktári helyiségeinkben elhelyezve, azokat kellő gondossággal és szakértelemmel kezelve, nemcsak hogy a romlástól megóvtuk, hanem azokat egész jó állapotban a késő tavaszig megtarthattuk, amikor is az akkori magas áron lettek jól értékesítve.

Áru forgalmunk a lefolyt üzletévben, külön részletes kimutatásunk szerint, a következőképen alakult:

ó készletből maradvány 1897. július 1-én 6,577 mm. 84 kg. bizt. ért. 48,600 frt, beraktározott 1898. június 30-ig 115,191 mm. 42 kg. bizt. ért. 1,208,170 frt, együtt: 121,769 mm. 26 kg. bizt. ért. 1,256,770 frt,

kiraktározott 1897. július 1-től 1898. június 30-ig 115,659 mm. 38 kg. bizt. ért. 1,211,470 frt, készletben maradt 1898. július 1-én 6,109 mm. 88 kg. bizt. ért. 45,300 frt.

Legnagyobb raktári készletünk 1897. nov. hó 10-én 70642 mm.-ből állott.

Az elért tiszta haszon 9097 frt 55 kr, melynek felosztására nézve bátrak vagyunk a t. közgyűlésnek következő javaslatot tenni.

Zárszámadásunk szerint az 1897/98-ik év tiszta nyeresége kitesz 9097 frt 55 krt,

ebből alapszabályaink 64-ik cikke szerint a részvénytőke 5%-tőlja fejében részvényenként kifizetendő 5 frt 5000 frt, marad 4097 frt 56 kr,

ebből 10%-től a tartaléktőke gyarapítására 409 frt 76 kr

3%-től a tisztviselők jutalékára 122 frt 93 kr, marad 3564 frt 86 kr,

ehhez hozzáadva a múlt évről felosztatlan maradt nyereség összegét 2784 frt 23 krt, a t. közgyűlés rendelkezésére áll 6349 frt 09 kr,

mely összegre nézve bátorkodunk javaslatba hozni, hogy abból felülosztalékul részvényenként 2 forint fizetessék, vagyis 2000 frt, marad 4339 frt 09 kr,

ebből a tartalék-alap emelésére fordíttassék 2000 frt.

az alkalmazottak segélyalapjának gyarapítására 500 frt, a fenmaradó 1849 frt 09 kr pedig új számlára vitessék elő.

Eme javaslataink elfogadása esetében a beváltásra kerülő 1897-ik évi 11-ik számú szelvényeinkre 7 frt osztalék esnék, melynek kifizetésével folyó évi október hó 1-től pénztárunk, a debreczeni ipar és kereskedelmi bank s a debreczeni első takarékpénztár volna megbízandó.

Tudomására hozzuk még a t. közgyűlésnek, hogy az ez idén lejárt tüzbiztosítási szerződésünket a triesti általános biztosító társaságnál ujítottuk meg s ugyanez alkalommal az eddig fennállott biztosítási díjunkt a beraktározó felek részére 100 forint érték után havonkénti 4%, krról 4 krra szállítottuk le.

Ugyancsak az idén jár le a magyar kir. államvasutakkal fennálló s iparvágányunk üzemére vonatkozó szerződésünk is, melynek megújítására a szükséges lépéseket már megtettük s reményljük, hogy azt az eddigi alapon továbbra is megköthetjük.

Alapszabályunk 39. cikke szerint két igazgatósági tagunk, Dr. Balkányi Miklós és Szepessy Gusztáv urak megbízása lejárván, helyük jelen közgyűlés által 3 évre betöltendő.

Mivel a folyó évi május hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésünkön, a betöltendő igazgatósági helyre, vállalatunk eddigi felügyelő bizottsági tagja, Bechert Manó ur választott meg, helyébe felügyelő bizottsági tagnak pedig, a múlt választáson legtöbb szavazatot nyert póttag, Laber Mihály ur lett behiva, így alapszabályunk 55. cikke szerint jelen közgyűlés feladata, egy felügyelő bizottsági póttag választása is.

Ezek után kérjük a t. közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni s a betérjesztett számadásainkra nézve a felmentvényt megadni méltóztassék.

Debreczen, 1898. aug. 26-án.

Teljes tisztelettel

Az igazgatóság.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Az én kivánságaim beküldőjének. Ma a következő sorokat vettük:

Becses lapjának 218. számában közölt *Az én kivánságaim* című cikkre azon kérdést bátorkodom fölteni a cikk írójához, hogy ha már ilyen ember találkozik mint én, aki ezen kivánságnak tökéletesen megfelel, vajjon milyen lehet ő? Hogy ugyan megfelelne-e az ily férfi kivánságának! Szerintem előbb ki kellett volna írni a saját külsejét, alakját és tulajdonságát, ha ezt megteszi és látom hogy megfelelő, úgy leszek bátor személyesen bemutatkozni, nevem egyelőre titok.

Tisztelettel

Viszont kivánságaim.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

NYILT-TÉR. Dr. POPPER MÓR

ügyvédi irodáját
a Piacz-utca 45. számú ház
(Dreher-söracsarnok)
I. emeletére helyezte át.

873-1-1

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:

(az ugynevezett fővásár vasárnapi és hétfői napján)

a) Debreczen—püspökladányi vonal.

1778 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	Vegyes von 1723 I. II. III. o.
146	Ind. Püspök-Ladány	128
208	Kaba	108
223	Szoboszló	124
284	Vérvölgy 104. sz. őrház	1231
241	Ebos	1224
260	Ondód 107. sz. őrház	1214
303	Érk. Debreczen	1200

b) Debreczen—szerencsi vonal.

4667 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
719	Ind. Hadház	858
787	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	840
755	Érk. Debreczen	820

II. Nyiregyházi országos vásár napján:

4668 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4669 sz. vonat I. II. III. o.
554	Ind. Debreczen	607
614	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	590
634	Hadház	538
645	Téglás	519
706	Ujfehértó	456
721	Császárszállás m. r. h.	426
781	Érk. Nyiregyháza	414

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
656	Ind. Királyháza	702
720	Fekete-Ardó	641
733	Nevetlenfal 98. sz. őrház	621
741	Halmi	622
800	Mikola	540
823	Érk. Szatmár	513

IV. Munkácsi országos vásár napján:

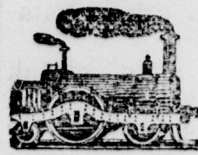
470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	
556	Ind. Csap	
603	Eszény 225. sz. őrház	
626	Bátyu	
643	Barkaszó 278. sz. őrház	
656	Sztrabicsó-Gorond	
717	Érk. Munkács	

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4516 4518 I. II. III. o.
850	Ind. Derecske	704
910	Érk. Sáránd	645
		284

Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől balra fekvő idők felülről lefelé, a jobbra fekvő idők pedig alulról felfelé olvasandók.
2. A vonatok közlekedési ideje a közép-európai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.
4. X = Feltételes megállás.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1898. május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Érkezik
P.-Ladány* - 12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány - 3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.11 délután
P.-Ladány - 8.15 este	Személyvonat	9.45 este
Budapest - 9.01 reggel	Gyorsvonat	1.54 délután
Budapest - 12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest - 10.27 este	Személyvonat	6.35 reggel

Debreczen—M.-Sziget

Szatmár - 5.22 reggel	Személyvonat	1.— délután
M.-Sziget - 3.— reggel	Személyvonat	9.45 délelőtt
M.-Sziget - 3.56 délután	Személyvonat	10.49 este
M.-Sziget - 6.59 délután	Gyorsvonat	11.40 este
M.-Sziget - 6.55 este	Tv. sz. sz.	7.— reggel

Debreczen—Szerencs

Szerencs - 8.25 reggel	Személyvonat	11.26 délelőtt
Szerencs - 4.02 délután	Személyvonat	7.06 délután
Szerencs - 7.05 este	Személyvonat	9.55 este

Debreczen—Füzes Abony

Füzes-Abony - 4.42 reggel	Vegyesvonat	18.24 délelőtt
Füzes-Abony** - 4.16 délután	Vegyesvonat	8.00 délután

Debreczen—Nagy-Léta—Vértes

N.-Léta—Vértes - 8.35 reggel	Vegyesvonat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértes - 4.21 délután	Vegyesvonat	6.24 délután

Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök

B.-Szt-Mihály - 5.28 reggel	Vegyesvonat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály - 4.06 délután	Vegyesvonat	7.02 délután

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két	Egy
	lov	lovas
I. Napszámra.		
Égész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órasszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város serompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőeknél (vallaskülönbség nélkül), ha a vég-tisztesség a templomban történik	2	1
A temetőbe ki és vissza	1	20
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktházhoz nappal menet vagy jövet kézi táskaival	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskaival	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mátha után 10 kr. jár.	50	30
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszogó, kertészeti egyet és gézmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdő fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	20
Minden következő órára	60	40
Különb. barom- és lovasárterre oda és vissza egy órai várakozással	1	20
Minden következő órára	40	30
A katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz me-net vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítottak.

Hirdetés.

A Pusztá-Bánkon egy 88 kat. hold 1073 négyszög-öl területű és a Pusztá-Pacson egy 14 kat. hold 1152 négyszögöl területű kaszáló eladó.

Ez ügyben értekezhetni lehet Dr. Tüdös László ügyvéddel Szent-Anna-utca 3. sz. alatti irodájában.

870-3-2

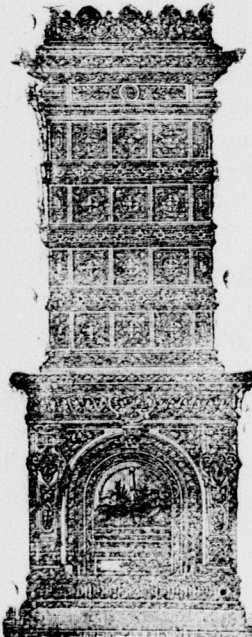
csukorral
sütéshez vagy főzéshez

készen dörzsölve. Izléses fűszer az ételeknek. Azonnal olvadó, finom, bőtermő és kényelmesebb, mint a mostani drága vanília. Főzésrendelvények ingyen. 5 eredeti csomag 55 kr., egyes csomagok 12 kr.

Debreczenben kapható: CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedésében. 861-2-2

Az Eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-nemet, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűzhelyeit, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik.

Bizományi és mintaraktár Debreczenben

Kovács Gyula vaskereskedő urnát

József főherceg-utca szegletén, a Bika szálloda mellett.

Kész felállított minta-kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárból kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállíttatnak.

863-5-2